

Elegia a Janet Gaynor

Per qualsevol racó d'una paraula dita com si la veu caigués en terra o una mà es decandís cap al silenci ben delicadament afadigada; en un esguard molt lent cap a la boira o dins la capsa de records més plena de pols i teranyines -sempre closa vora la sella de muntar del pare, i els esperons i el sabre i altres eines de fer de militar-, se m'encenia un llumenarot blau com de rondalla, un llumenar remot a tall d'angoixa que em feria la pell de la memòria afavorint tendreses diminutes (ben entès que si dic que s'encenia és perquè sé que és apagat per sempre; almenys debades l'he cercat d'ençà que vaig fer punt i a part a tot de coses).

Vet ací, doncs, que quan per un raríssim casual dels que he dit, la fina aresta de la llum d'altre temps m'ennuegava el coll, tu retornaves per carreres endomassades de corets i verdes paperines d'un maig escenogràfic amb emmelada música i t'estimo escrit amb guix a les parets de casa. Tu retornaves apaivagadora fada d'un temps pansit, menjat de rata, tota plena de flocs i de somriures com benediccions o medalletes; i s'escampava amb tu, color de rosa, aquell perfum barat de la minyona de vellutats genolls i alta pitrera que els pares, ben tibats i seriosos, varen treure de casa a corre-cuita tot sospitant que jo ja començava a sentí' olor de sabatot, com diuen. Tu retornaves per un temps inútil, sense rellotges ni esbarzers ni agulles: el temps perfet d'allò que era i no era.

Allò que era i no era: telegrams d'un demà blau de llavis beatíssims, d'un món ben ordenat amb donzelletes de cor gentil talment un ou de Pasqua, plenes les mans de fires i diumenges. Perquè tot era l'aura rectilínia, clara seguretat neta i exempta, garantitzada per l'experiència d'una tradició vessant de misses de tres i altar fumats (si no t'allunyaves del camí que el bon Déu t'assenyalava

perquè ets de casa bona, i serves dreta la brúixola del seny, seràs un home de molt profit i tindras cotxe i bossa, faràs alguna almoina ben florida i pregarà i pecaràs quan calgui). Un món, en fi, com una alfabetguera. Oh, capvespres d'hivern amb llums i pluja quan sortia d'escola i un braç d'ombra m'agombolava pel carrer la joia d'infant poruc i malatis! S'obria la vellutada fosca del cinema, capseta de rampells i de sorpreses dintre l'arrel tremoladissa, nova, del meu desig tot just a trenc d'albada; i aleshores, tu centre, tu rodona que fitoraven els balins de suro de la meva avidesa a frec d'espiga, encenies la màgia minúscula d'un cel setè repuntejat de tórtors i masturbacions color de núvol. I passaven corrues i donzelles, i trenes i matins i altes finestres, i llibres d'anà' a escola i caps buides, i terrats amb geranis, i joguines, i pólvores d'arròs, i aquelles bragues de la veïna del tercer, que veia esteses al balcó mentre a la gola se'm feia un nus imperatiu i tebi. I caramels, i estels, i voliaines, i violins i violers i tota galindoïna que fos com una música de fonògraf xisclaire o un llit blanquíssim.

Perquè tot era fàcil com la tarda d'un dissabte d'hivern. Perquè tot era la inalterada i alta meravella d'un clos cenyit a tall de catecisme on florien bondats o violetes i llavis-cors regalimant paraules rentades i blavenques, commogudes d'un pena suau, tremoladissa d'espígol i condony. Tot era fàcil per la mentida d'aquell cel intacte! Oh, Janet Gaynor de l'amor de vidre i del nom ensucrat! Ara jo et canto part d'allà de les venes i del somni que va empaïtar la nit definitiva; et canto des de l'ombra que s'arborava mentre se'm ret, a poc a poc, vençuda, aquella mà que et va esborrar per sempre.

Josep Maria Llompart
*(MEMÒRIES I CONFESSIONS
D'UN ADOLESCENT DE CASA
BONA)*

